

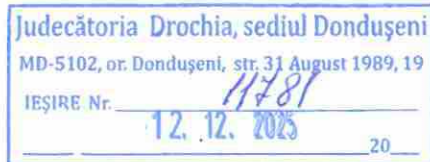
**JUDECĂTORIA DROCHIA SEDIUL DONDUȘENI
CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Republica Moldova, MD-4601, or. Dondușeni, str. 31 August 1989 nr. 19

email: jdn@justice.md, Tel.: /+373 251/ 25135

<https://jdn.instante.justice.md/>

Curtea Constituțională RM

str. Al. Lăpușeanu, nr. 28,

Chișinău, Republica Moldova, MD-2004

e-mail: secretariat@constcourt.md

În procedura judecătorului Judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni, Tatiana SOBOLSCHI se află spre examinare cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pripa Marcu împotriva lui Ceban Vlad, privind încasarea datoriei, număr de referință 2-406/2024.

La data de 20 noiembrie 2025, avocatul Tudor Buhnaci, reprezentantul pârâtului Ceban Vlad, a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat în temeiul art. 12¹ CPC al RM, sesizarea în prezenta cauză civilă a Curții Constituționale al Republicii Moldova, prin ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, enunțul "Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut."

Potrivit Încheierii Judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni din 9 decembrie 2025, judecătorul a dispus de a admite cererea avocatului Tudor Buhnaci, reprezentantul pârâtului Ceban Vlad, de ridicare a excepției de neconstituționalitate; de a ridica excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, enunțul „Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut”; de a remite Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate al art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, enunțul „Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut”, și copia prezentei încheieri, pentru a fi examinată conform competenței.

În astfel de circumstanțe, în temeiul art. 12¹ din Codul de Procedură Civilă Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni Vă remite spre examinare, după competență Sesizarea avocatului Tudor Buhnaci, reprezentantul pârâtului Ceban Vlad privind excepția de neconstituționalitate al art. 1242 alin. (5) din Codul Civil și Încheierii nr. 2-406/2024 din 09 decembrie 2025.

Judecător al Judecătoriei Drochia

sediul Dondușeni

Tatiana SOBOLSCHI

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Biroul Asociaț de Avocați JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitodor95@gmail.com,
tel: +37369609869

Moldovan Bar Association
Associated Law Office JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitodor95@gmail.com,
tel: +37369609869

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

**Autorul sesizării: Avocat Buhnaci Tudor
din cadrul BAA „JUST DEBIT”**

Funcția: Reprezentantul pârâtului Ceban Vlad

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, potrivit căruia "*(5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.*"
2. Declararea drept neconstituțional al articolului 1242 alin. (5) din Codul Civil.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni se află în examinare cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată, depusă de către reclamantul Pripa Marcu împotriva pârâtului Ceban Vlad cu privire la încasarea datoriei.

Reclamantul Pripa Marcu și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, potrivit căruia "*(5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.*"

Atragem atenția asupra faptului că reclamantul nu doar a făcut o simplă trimitere la prevederile art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, ci le-a marcat și le-a evidențiat, folosind stilul: bold (caractere aldine), în textul cererii de chemare în judecată.

Mai mult ca atât, aplicabilitatea prevederilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil la soluționarea cauzei civile din speță, reiese și rezultă din faptul că, conform contractului de împrumut din 17.12.2023 și anume conform pct. 2.1. din contractul de împrumut "*Împrumutătorul declară că a acordat cu titlu de împrumut împrumutatului, suma de 164.000,00 MDL pe data de 3 mai 2023*"; iar contractul de împrumut a fost încheiat ulterior la data de 17.12.2023. Respectiv din conținutul cererii de chemare în judecată și al contractului de împrumut din 17.12.2023, rezultă că părțile au convenit ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente – acordarea *de facto* al împrumutului, la data de 3 mai 2023 să se plătească în viitor în condițiile contractului de împrumut încheiat ulterior la data de 17.12.2023, motiv din care prevederile art. 1242 alin. (5) din Codul Civil devin aplicabile în totalmente la tranșarea pe cale judiciară al litigiului civil din speță.

Respectiv, la soluționarea cauzei civile din speță, intentată la cererea de chemare în judecată, depusă de către reclamantul Pripa Marcu împotriva pârâtului Ceban Vlad cu privire la încasarea datoriei, instanța de judecată urmează să aplice inclusiv prevederile art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, constituționalitatea cărora avocatul Buhnaci Tudor în calitate de reprezentant al pârâtului Ceban Vlad le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil potrivit căruia "*(5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.*", normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 1242. Contractul de împrumut

(5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale. (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu. (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor; protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau

inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității prevederilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil potrivit căruia "(5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut", care afectează drepturile constituționale ale pârâtului Ceban Vlad prevăzute la articolele art. 20, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Învederăm că prevederile articolului 1242 alin. (5) din Codul Civil al Republicii Moldova, care stabilesc posibilitatea ca părțile să convină asupra plății unei sume datorate în temeiul unei obligații existente, în condițiile unui contract de împrumut, sunt neconstituționale. În acest sens, se impune o analiză aprofundată din perspectiva principiilor fundamentale consacrate de Constituția Republicii Moldova, dar și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), cu referire la dreptul la apărare, accesul liber la justiție și claritatea legii, care sunt esențiale pentru un stat de drept.

Primul argument fundamental este legat de faptul că această normă juridică contravine principiului accesului liber la justiție garantat de articolul 20 din Constituția Republicii Moldova. Accesul liber la justiție presupune ca orice persoană să aibă posibilitatea de a solicita instanțelor competente soluționarea litigiilor, fără a fi supusă unor restricții legale nejustificate sau opace. În speța de față, posibilitatea ca părțile să convenească asupra unui contract de împrumut pentru a stabili plata unei sume datorate în temeiul unei obligații existente introduce o ambiguitate semnificativă în cadrul reglementării drepturilor și obligațiilor părților. Ambiguitatea acestei norme deschide calea unor interpretări contradictorii, care ar putea limita în mod indirect accesul pârâtului la o justiție clară și predictibilă.

În plus, **această reglementare pune sub semnul întrebării dreptul la apărare al pârâtului, garantat de articolul 26 din Constituția Republicii Moldova. Dreptul la apărare presupune nu doar posibilitatea de a formula apărarea într-un proces, dar și posibilitatea ca pârâtul să fie într-o poziție corectă și echitabilă în fața instanței.** În contextul acestei norme legale, pârâtul ar putea fi pus într-o situație în care nu înțelege pe deplin natura obligației sale și poate fi constrâns să plătească o sumă în condițiile unui contract de împrumut, care nu a fost prevăzut în mod transparent sau anticipat. O astfel de formulare legiuitorului nu este suficient de clară, lăsând loc pentru interpretări arbitrare ale instanțelor, care ar putea afecta dreptul la apărare al pârâtului.

Mai mult decât atât, **această normă adâncește incertitudinea în privința dreptului de proprietate al pârâtului, prevăzut de articolul 1 din Protocolul 1 adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului (CEDO),** protejându-i astfel proprietatea într-un mod echitabil și proporțional. Faptul că o obligație existentă poate fi transformată în împrumut și că aceasta poate fi reglementată în mod retroactiv este o încălcare potențială a dreptului la protecția proprietății, deoarece poate conduce la imposibilitatea pârâtului de a-și adapta comportamentul și planificarea financiară în mod previzibil. Aceasta ar putea avea un impact direct asupra dreptului său de a dispune de proprietatea sa fără a fi supus unor obligații contractuale impuse în mod arbitrar sau confuz.

Din perspectiva jurisprudențială, atât Curtea Constituțională a Republicii Moldova, cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului au subliniat importanța clarității și previzibilității normelor legale. Potrivit Hotărârii nr. 5 din 06.03.2018 a Curții Constituționale, condițiile de calitate ale legii impun ca normele juridice să fie formulate cu suficientă precizie, astfel încât persoana să poată anticipa cu un grad rezonabil consecințele comportamentului său. Ambiguitatea din art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, care permite transformarea unor obligații existente într-un împrumut, reprezintă o încălcare flagrantă a acestor principii fundamentale ale statului de drept.

Mai mult, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în special în cauza Amann v. Elveția, instanța europeană a subliniat că legile trebuie să fie clare și precise, oferind garanții împotriva arbitrarului și permițând individului să își adapteze comportamentul în conformitate cu reglementările. O normă care lasă loc pentru interpretări contradictorii, cum este cazul art. 1242 alin. (5), riscă să creeze o discrepanță între așteptările părților și realitatea juridică, lucru care subminează încrederea în sistemul judiciar și în statul de drept.

De asemenea, în contextul procesului echitabil, protejat de articolul 6 din Convenția CEDO, normele legale trebuie să garanteze nu doar dreptul părților de a fi auzite, dar și dreptul acestora de a înțelege clar cadrul în care își vor prezenta apărarea. Articolul 6

din Convenție asigură că orice persoană are dreptul la un proces echitabil, iar instanțele naționale trebuie să aplice legile într-o manieră coerentă și previzibilă. Normele contestate contravin acestui principiu, lăsând loc pentru interpretări arbitrare, ceea ce afectează integritatea procesului judiciar.

Relevante la caz sunt și constatările și practica Curții Constituționale.

Corespunzător, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 06.03.2018, adoptată la sesizare nr. 10g/2018, au fost definite condițiile calității legii: „44. Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică. 45. Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). 46. În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. 47. Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. 48. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]” 49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. 50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80). 51. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. 52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Prin urmare, în lumina principiilor constituționale și internaționale, precum și în conformitate cu cerințele stabilite de jurisprudența Curții Constituționale și a

Curții Europene a Drepturilor Omului, prevederile art. 1242 alin. (5) din Codul Civil nu îndeplinesc cerințele de claritate, previzibilitate și accesibilitate ale legii, și încalcă dreptul la apărare, dreptul de proprietate și dreptul la un proces echitabil. Acestea nu oferă suficiente garanții juridice pentru protejarea drepturilor fundamentale ale pârâtului, iar în consecință, se impune, declararea neconstituționalității acestei norme, în scopul restabilirii unui cadru legislativ clar, previzibil și compatibil cu standardele constituționale și europene ale unui proces echitabil.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, avocatul Buhnaci Tudor din cadrul BAA „JUST DEBIT”, **respectuos**,

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității** prevederile articolului 1242 alin. (5) din Codul Civil, potrivit căruia *“(5) Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.”*;
3. **A declara neconstituțional** articolul 1242 alin. (5) din Codul Civil.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

19.11.2025

mun. Chișinău

Cu considerațiune,

Avocatul Buhnaci Tudor

Digitally signed by Buhnaci Tudor
Date: 2025.11.19 20:09:54 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Dosarul nr. 2-406/2024
Nr. 2-24051900-28-2-14052024

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2025
Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni
În componență:

or. Dondușeni

**Președintele ședinței, judecător
Grefier**

**Tatiana Sobolschi
Cristina Roșca**

În lipsa reclamantului Pripa Marcu și reprezentantului său, avocatul Valeriu Bargan și a reprezentantului pârâtului, avocatul Tudor Buhnaci,

examinând în ședința de judecată publică cererea avocatului Tudor Buhnaci, reprezentantul pârâtului Ceban Vlad, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.1242 alin. (5) din Codul Civil, depusă în cadrul examinării cererii de chemare în judecată înaintată de Pripa Marcu împotriva lui Ceban Vlad, privind încasarea datoriei,

a constatat:

La data de 14.05.2024 Pripa Marcu a înaintat o cerere de chemare în judecată privind încasarea datoriei de la Ceban Vlad în mărime de 149587 lei cu titlu de împrumut, suma de 16193 lei cu titlu de dobândă contractuală și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni din 25 iunie 2025 s-a dispus admiterea spre examinare a de chemare în judecată depusă de Pripa Marcu împotriva lui Ceban Vlad, privind încasarea datoriei.

La data de 20 noiembrie 2025, avocatul Tudor Buhnaci, reprezentantul pârâtului Ceban Vlad, a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat în temeiul art. 12¹ CPC al RM, sesizarea în prezenta cauză civilă a Curții Constituționale al Republicii Moldova, prin ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, enunțul "*Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.*".

În ședința de judecată reclamantul Pripa Marcu și reprezentantului său, avocatul Valeriu Bargan nu s-au prezentat, prin cererea din 19.11.2025 înaintată de către avocatul Bargan Valeiu a solicitat examinarea cauzei în lipsa reclamantului sau a reprezentantului acestuia.

În ședința de judecată reprezentantului pârâtului, avocatul Tudor Buhnaci nu s-a prezentat, însă prin cerere a solicitat examinarea chestiunii cu privire la ridicarea

excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, în lipsă.

Studiind cererea înaintată de reprezentantul pârâtului, avocatul Tudor Buhnaci, în raport cu cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate la aceasta, în coroborare cu normele juridice în vigoare, aplicabile speței, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea reprezentantului pârâtului Ceban Vlad, avocatului Tudor Buhnaci privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) Cod de Procedură Civilă „În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.”

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, „La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate”.

Alin. (3) „Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile”.

Alin. (4) „Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei”.

Alin. (5) „Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii”.

Examinând cererea reprezentantului pârâtului, avocatului Tudor Buhnaci, în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de judecată reține că, ridicarea excepției de neconstituționalitate vizează art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, enunțul „Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.” iar reprezentantul

pârâtului, avocatul Tudor Buhnaci solicită ca Curtea Constituțională să constate constituționalitatea acestei norme.

În acest context, instanța menționează că, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a legilor ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate ridicat spre examinare, cu certitudine, intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, se reține că, excepția de neconstituționalitate, în speță, este ridicată de reprezentantul uneia din părțile participante la proces, iar prevederile contestate, urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecării.

Subsecvent, instanța menționează că edictarea și aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar, în consecință, excepția de neconstituționalitate constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției. Curtea Constituțională, având rolul de garant al supremației Constituției, devine garantul acestor drepturi și libertăți.

Opozabilitatea erga omnes a hotărârilor Curții Constituționale implică obligația constituțională a tuturor autorităților de a aplica întocmai deciziile Curții la situațiile concrete în care normele declarate neconstituționale au incidență. Hotărârile Curții sunt opozabile atât părților în concreto în procesul în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, cât și terților în abstracto.

Potrivit pct. 7 din Ghidului practic privind excepția de neconstituționalitate, emis de către Curtea Constituțională al RM, din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a cauzei se suspendă.

Potrivit art. 261 lit. h) din Codul de Procedură Civilă, la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.

Prin urmare, reieșind din cele constatate supra, instanța de judecată conchide cert că, toate cerințele impuse de lege la art. 12¹ alin. (2) al Codului de Procedură Civilă, sunt întrunite cumulativ, ceea ce permite admiterea cererii înaintate de reprezentantul pârâtului, avocatul Tudor Buhnaci, privind ridicarea excepției de

neconstituționalitate în speța dată și sesizarea Curții Constituționale, cu suspendarea procesului.

În conformitate cu art. art. 12¹, 261, 269-270, Cd de Procedură Civilă, instanța de judecată,

Dispune:

Se admite cererea avocatului Tudor Buhnaci, reprezentantul pârâtului Ceban Vlad, de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, enunțul " *Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut.* "

Se remite Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate al art. 1242 alin. (5) din Codul Civil, enunțul „*Cu toate acestea, părțile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligații existente să se plătească în viitor în condițiile unui contract de împrumut*”, și copia prezentei încheieri, pentru a fi examinată conform competenței.

Procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pripa Marcu împotriva lui Ceban Vlad, privind încasarea datorie se suspendă, până la pronunțarea Curții Constituționale.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecător**

Tatiana SOBOLSCHI